

به نام خدا

معرفی

اماکن تاریخی و قدیمی برای گردشگران از جنبه های مختلفی حائز اهمیت و جذاب اند. برخی به دلیل قدمت، برخی به دلیل شیوه ی ساخت، کاربری و یا زیبایی های ظاهری شان مورد توجه قرار می گیرند. اما بعضی اماکن تاریخی بواسطه ی اسرار آمیز بودن شان و تخصص و مهارت در نحوه ی طراحی شان برای تاریخ نگاران و جهانگردان جذاب و منحصر به فردند. حمام شیخ بهایی در شهر اصفهان با نام سنگین و پربهایش از این دسته است. در اینجا به دلایل جذابیت این بنا بیشتر می پردازیم.

حمام شیخ بهایی کجاست

در مرکز شهر اصفهان بین مسجد جامع و امامزاده هارونیه، خیابان عبدالرزاق قرار دارد که کوچه ای با نام شیخ بهایی در آن است و برای بازدید از حمام شیخ بهایی باید وارد همین کوچه شد.

تاریخچه حمام شیخ بهایی

همانند بسیاری بناها در اصفهان که به هنگام انتخاب این شهر به عنوان پایتخت صفویان در آن ساخته شدند، حمام شیخ بهایی نیز در دوره ی پادشاهی شاه عباس اول برای ایجاد رونق بیشتر در شهر ساخته شد. سال دقیق ساخت این حمام ۱۰۲۵ می باشد. شیخ بهایی فیلسوف دوره ی صفویه که علم منطق و ریاضی می دانست در مهندسی و معماری بسیاری بناهای آن دوران نقش پررنگی داشت. مسجد امام اصفهان و ساعت آفتابی حرم امام رضا (ع) از نمونه های درخشان محاسبات اوست. معمولا گرمابه ها در روزگاران قدیم به یک شیوه ساخته می شدند و تنها در نما و معماری دوره های مختلف تفاوت داشتند، اما حمام شیخ بهایی ویژگی عجیبی دارد که با گذشت قرن ها هنوز هم کشف نشده و اسرارآمیز باقی مانده. ستون ها و سقف های گنبدی شکلی که در خود استخرهای کوچک و حوضچه هایی دارند و در سقف گنبدی حمام حفره هایی برای نفوذ نور تعبیه شده و با شیشه روی آن گرفته شده است. خزینه و آب انبار و رختکن های زنانه و مردانه که در قدیم به آن سربینه می گفتند هم از دیگر قسمت های حمام است. گرداگرد حمام هم سکوهایی برای نشستن افراد ساخته شده.

اما سیستم گرمایش آب این حمام بسیار اعجاب انگیز است. برای گرم ماندن آب حمام تنها استفاده از یک عدد شمع که خاموش نمی شده کفایت می کرده و این موضوع برای محققان همچون رازی باقی مانده. برای علت این ماجرا بارها به بررسی قسمت های مختلف پرداخته اند و حتی بخشی از حمام را تخریب کردند و پس از سال ها شمع مذکور خاموش شد اما هنوز دلیل قطعی آن را نیافته اند. برخی بر این باورند که لوله های سفالی انتقال آب در زیر بنا به طور طبیعی با جذب و مکش گازهای حاصل از مواد دفع شده در فاضلاب ها مانند متان و اکسید گوگرد منبع گرما را برای حمام تامین می کردند اما این تنها یک فرض است.

سال ها پیش شخصی با شبیه سازی این مکان در جستجوی راهی برای یافتن حقیقت بود و در نهایت اعلام کرد منبع آب گرم این حمام باید از جنس طلا باشد تا این فلز با رسانایی قوی قادر باشد با حرارت کم انرژی زیادی تولید کرده و انتقال دهد. اما نظریه ی او به طور قطع پذیرفته نشد تا این منبع از سرقت و تخریب در امان بماند.

بهترین زمان بازدید

قبل از سفر به اصفهان می توانید دمای آب و هوا را از پایگاه های هواشناسی آنلاین بررسی کنید اما معمولا فصل مورد علاقه ی گردشگران برای سفر به اصفهان نیمه ی اول سال به خصوص فصل بهار است.

این حمام بعد از بازسازی در اواخر دهه ی ۹۰ قرار است به موزه ی شیخ بهایی تبدیل شود و برای بازدید عموم در دسترس قرار گیرد.